

Afschrift.

Bemaling Polder
„Het Witte Lam“.

Groningen, Augustus 1950.
Ingekomen, 30 Augustus 1950.

AAN:

Heren Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen.-

Door ons Waterschap is thans besloten om, ter vervanging van de bestaande windmolen de polder te laten bemalen door de elektrische bemalingsinstallatie aanwezig bij de Steenfabriek nabij Zuidwolde, een en ander zoals omschreven in onze brief van 21 Januari 1950, en verzoeken wij U beleefd alsnog Uw goedkeuring aan dit plan te willen geven.

Daar thans niet meer bemalen kan worden en de tijd spoedig aan zal breken dat van een bemalingsinstallatie gebruik zal moeten worden gemaakt, zal een spoedig antwoord door ons op hoge prijs worden gesteld.-

Het Bestuur van „Het Witte Lam“,

w.g. onleesbaar, Voorzitter.

w.g. J. Oosterbeek, Secretaris.

Kantbeschikking van Ged. Staten d.d. 31 Aug. 1950, nr 13.185, 1e afd., ten verfolge op kantbeschikking van 25 Januari 1950, nr 1211, 1e afd.

1082-150

6

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. 10406

GRONINGEN, 21 September 1950.

BIJLAGEN } terug 2
 } nieuw 7

PROVINCIALE PLANCOLOGISCHE
DIENST IN GRONINGEN
No. 1101 19 50
doss. -07.5-26

Bericht op Kantbesch. Ged. St. afd.
31 Aug. 1950, nr 13.185; 1e afd.

ONDERWERP: Windwatermolen.
Waterschap Het Witte Lam.

Naar aanleiding van een hernieuwd verzoek d.d. 30 Augustus 1950 van het bestuur van het waterschap Het Witte Lam om goed te keuren, dat onder opheffing van de bestaande windmolen de polder zal worden bemalen door de elektrische bemalingsinstallatie van de nabij Zuidwolde staande steenfabrieken, moge ik het volgende onder de aandacht van de Provinciale Molencommissie brengen.

alleen
↓

(Vooreerst zij opgemerkt, dat de) *De* behandeling van deze kwestie (van het waterschap Het Witte Lam) is vertraagd door de omstandigheid, dat door het waterschapsbestuur in de afgelopen maanden pogingen in het werk zijn gesteld een oplossing te bewerkstelligen, waarbij van een eigen bemaling kan worden afgezien door samenvoeging met het aangrenzende waterschap Westpolder. Overeenstemming met het bestuur van laatstgenoemd waterschap over een dergelijke samenvoeging is echter niet bereikt, zodat het bestuur van het waterschap Het Witte Lam thans bij zijn laatste brief opnieuw terugkomt op de oorspronkelijke idee van een bemaling, uitsluitend met behulp van het elektrisch gemaaltje van de in de polder gelegen steenfabriek.

AAN: Het feit, dat de steenfabrikant, de heer F.S. van der Ploeg, tevens

DE HEER SECRETARIS VAN DE
PROVINCIALE MOLENCOMMISSIE

Ir. J. DIEPERINK

Provinciehuis

GRONINGEN.

de functie bekleed van voorzitter van het waterschapsbestuur en de steenfabriek zelve met de daarbij behorende gronden in financieel opzicht veel belang heeft bij de voorgestelde oplossing, maakt het momenteel moeilijk het waterschapsbestuur van een (objectieve) zienswijze te overtuigen, waarbij uitsluitend de belangen van het (gehele) waterschap in aanmerking worden genomen,

Nr. 10902
BILAGEN

Ondanks de weinige, ^{om} mij door het waterschapsbestuur ter beschikking gestelde gegevens, ^{zijn} ben ik van mening, dat er voldoende redenen ^{zijn} is, om de voorgestelde oplossing af te keuren en wel op grond van de volgende overwegingen.

In de eerste plaats wil men de toekomstige bemaling toevertrouwen aan een particulier gemaaltje, hetwelk op algemene kosten van het waterschap moet worden vergroot en waarvan het beheer (w.o. de bediening) bij de directie van de steenfabriek blijft berusten.

Een situatie als wordt voorgesteld, waarbij dus het gemaal ten behoeve van het gehele waterschap en de regeling van het waterbeheer van de gehele polder in handen zou zijn bij één van de ingelanden, is ongewenst en kan in de toekomst aanleiding geven tot allerlei moeilijkheden.

Te meer, daar het dan een beheersing van 2 verschillende peilen betreft en mij is gebleken, dat een regeling van de exploitatie niet nader door belanghebbenden is uitgewerkt en de elektrische stroom, waarvan de te verrekenen kWh-prijs nog niet eens bij de ingelanden bekend is, geleverd wordt via de steenfabriek, welke voor haar eigen bedrijf ook stroom afneemt.

In de tweede plaats vestig ik er de aandacht op, dat de kosten om het betreffende gemaaltje voor bemaling van de gehele polder geschikt te maken volgens een desbetreffend plan van de waterbouwkundige van het waterschap Hunsingo geraamd wordt op tenminste f.4.000,- (w.o. een grotere pomp, een schuifinrichting en een grotere (duiker) buis onder de provinciale weg).

De herstelkosten van de windwatermolen daarentegen zullen volgens dezerzijdse raming (zie mijn onderwerpelijke brief van 8 Maart 1950) in totaal f.3.370,- bedragen, waarvan in verband met de subsidietoekenningen slechts een deel (circa de helft) ten laste van het waterschap Het Witte

DE HEER BEERTHUIS
PROVINCIALE WATERSTAAT VAN GRONINGEN
I. J. DE WITTE

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. 10408

BILLAGEN

Lam behoeft te komen. Tegenover de meerdere bedieningskosten van de windmolen staan de stroomkosten van het gemaal, terwijl de onderhoudskosten van gemaal en windmolen in een vergelijkende kostenbegroting niet veel uiteen zullen lopen, daar die voor de windmolen ook in de toekomst zullen kunnen worden gesubsidieerd.

Bericht op 31 Aug. 1930.

ONDERWERP

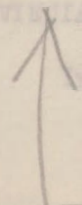
Waterschap Het

Dat dus met het gemaaltje voor het Waterschap een goedkopere oplossing wordt verkregen dan bij behoud van de windwatermolen, zoals de heer van der Ploeg in zijn eerste brief opmerkt, valt sterk te betwijfelen, vooral als in aanmerking wordt genomen, dat in dit geval de opvoerhoogte voor het gemaal circa 0,60 m hoger is dan die voor de windmolen en derhalve de elektrische stroomkosten in de exploitatie-rekening een beduidende rol zullen spelen.

(Immers bij de voorgestelde oplossing van het gemaaltje van de steenfabriek zal het polderwater eerst moeten worden afgelaten op het waterpeil van de afgetichelde gronden van de steenfabriek, alvorens het kan worden opgemalen op de Hunsingoboezem (hetgeen op zichzelf uit algemeen oogpunt geen economische werkwijze is), terwijl het polderwater door de windwatermolen direct op de Hunsingoboezem wordt gebracht.

(Zoals reeds in mijn voorgaande brief nader is uiteengezet, is de capaciteit van deze windwatermolen en de diepteligging van de vijzel zodanig, dat onder vrijwel alle (weers) omstandigheden de beheersing van het polderpeil gewaarborgd is.

Daar het behoud van de onderhavige windwatermolen in waterstaatkundig opzicht in tijden van brandstoffenschaarste van betekenis is en derhalve de molen uit dit oogpunt alleen reeds voor de ingelanden van het waterschap een niet te verwaarlozen waarde vertegenwoordigt en een risico-dekking inhoudt, welke niet in cijfers is uit te drukken, maar welke bij een uitsluitend mechanische bemaling ontbreekt, ^{zij} ~~ware~~ ^{gebruikt} volledigheidshalve ook dit argument nogmaals duidelijk naar voren te brengen naast dat van de blijvende, aesthetische waarde van de windmolen, waarvoor men in de regel

het linnen

niets pleegt over te hebben.
 Ik stel hierbij voor het College van Gedeputeerde Staten te advise-
 ren het waterschapsbestuur de voorgestelde bemalingswijze op grond van bo-
 venstaande overwegingen af te raden, het waterschapsbestuur te bewegen
 haar standpunt in deze te herzien en alsnog tot het herstel van de windwa-
 termolen te besluiten, onder vermelding van de adressen van de instanties
 waartoe het bestuur zich heeft te wenden voor het aanvragen van de gevenste
 subsidies.

DE INGENIEUR VAN DE
 PROVINCIALE WATERSTAAT:

C. J. Winkler

(C. J. Winkler)

terwijl het bodemwater eerst moeten worden afgevoerd op het water-
 bed van de afgevoerde bronnen van de steenfabriek, alvorens het kan
 worden opgevoerd op de Hunsingooseren (Hetsen op zichzelf niet algemeen
 voorkomt geen economische werkwijze is), terwijl het bodemwater door de
 windtermolen direct op de Hunsingooseren wordt gebracht.
 Zoals reeds in mijn voorgaande brief nader is uiteengezet, is de be-
 doeling van deze windtermolen en de diepliegging van de vijzel reeds
 niet, dat onder wijvel alle (weers) omstandigheden de beheersing van het
 bodemwater gewaarborgd is.

terwijl het bodemwater van de ondergrondse windtermolen in waterbestuurs-
 opzicht in tijden van brandstofschaarste van betekenis is en daarmee
 de molen niet dit oogpunt alleen reeds voor de ingehouden van het water-
 schap een niet te verwaarlozen waarde vertegenwoordigt en een risico-
 king inhoudt, welke niet in cijfers is uit te drukken, maar welke bij een
 uitval van de windtermolen meermalen guldelijk naar voren te brengen naast dat van de
 dijkzand, aesthetische waarde van de windmolen, waarvoor men in de regel

